

Εκδήλωση για τον Μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο Β΄

/ [Επικαιρότητα](#)

Με τη συμπλήρωση πενήντα χρόνων από την κοίμηση του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος μακαριστού Χρυσόστομο Β΄ Χατζησταύρου η Ένωση Σμυρναίων πραγματοποίησε, το Σάββατο 8 Δεκεμβρίου, με μεγάλη επιτυχία, ημερίδα στην αίθουσα εκδηλώσεων του Συνοδικού Μεγάρου της Ιεράς Μονής Ασωμάτων Πετράκη, για να τιμήσει τη μνήμη του.

Όλοι οι εισηγητές εξήραν την προσωπικότητα του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Χρυσόστομου και αναφέρθηκαν στους οραματισμούς και τις διοικητικές αναδιοργανώσεις που πραγματοποίησε μέσα στους κόλπους της Ορθοδόξου Ελλαδικής Εκκλησίας. Τους αγώνες που έκανε για τα οικονομικά των Ιερέων, της σχέσεις του με το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως και το Πατριαρχείο της Αλεξανδρείας, τους αγώνες του για το Μακεδονικό ζήτημα καθώς και για την απελευθέρωση της Ελλάδος από τους Τούρκους κατά τη διάρκεια της Μικρασιατικής καταστροφής.

Η κ. Ελένη Αραποστάθη, φυσικός, πληροφορικός και συγγραφέας, ανιψιά του

Αρχιεπισκόπου ανέπτυξε με κάθε λεπτομέρεια το τέλος της ιστορικής διαδρομής του Χρυσοστόμου Χατζησταύρου μέσα από γεγονότα και προσωπικές μαρτυρίες της.

Ακολουθεί η εισήγηση του Καθηγητή - συγγραφέα κ. Χρήστου Γερ. Σιάσου με θέμα: Οι Προκαθήμενοι της Εκκλησίας της Ελλάδος από το 1833 έως σήμερα - Χρυσόστομος Β' Χατζησταύρου.

Από αυτό εδώ το βήμα θα ήθελα να ευχαριστήσω το Διοικητικό Συμβούλιο της Ενώσεως Σμυρναίων και ιδιαιτέρως τον Πρόεδρο κ. Γεώργιο Αρχοντάκη, το Δ.Σ. της Ενώσεως, τον κ. Χρήστο Μπαλόγλου και Γεώργιο Τσούτσο, για την τιμητική πρόσκληση που μου έκαναν να είμαι ένας από τους εισηγητές σ' αυτή την ημερίδα με θέμα: «Πενήντα χρόνια από την κοίμηση του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κυρού Χρυσοστόμου Β' Χατζησταύρου».

Ο τόπος μας, εκτός από Πολιτικούς Ηγέτες έχει προσφέρει στην Πατρίδα μας και Πνευματικούς Ηγέτες, ανθρώπους που στο πέρασμά τους από αυτή τη ζωή, λάμπρυναν με το ήθος τους, την οσιακή τους μορφή, την Ορθόδοξη Εκκλησία μας, γιατί οι ίδιοι ήταν πραγματικό Κόσμημα της Εκκλησίας μας.

Είναι δύσκολο για μένα να γράψω για έναν Άγιο Ιεράρχη από τη στιγμή που άλλοι έγραψαν πάρα πολλά γι' αυτόν, όταν ήταν εν ζωή αλλά και μετέπειτα, εγώ απλά-ταπεινά θα φέρω στη μνήμη μας τον ευγενικό, τον γλυκύτατο, τον σεμνό, τον πράο, τον τίμιο, τον ειλικρινή, τον αφιλοχρήματο, μακαριστό Χρυσόστομο Χατζησταύρου τον Β'.

Ως οδηγό μου θα έχω τα πάρα πολλά άρθρα, κείμενα, επιστολές, που έχουν γραφτεί καθώς και το βιβλίο μου με τον παραπάνω τίτλο.

Ο από Τράλλεων, Φιλαδελφείας, Εφέσσου, Βεροίας και Ναούσης, Φιλίππων-Νεαπόλεως και Θάσου, Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος, μακαριστός, Χρυσόστομος ο Β' κατά κόσμο Θεμιστοκλής Χατζησταύρου με γονείς, τον Σταύρο και την Κυριακή Πέρρου, απόγονο του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, υπήρξε μια από τις πιο σεμνές και ηρωικές προσωπικότητες της Ορθόδοξης Ελλαδικής Εκκλησίας.

Ο ομιλών, μετά από μεγάλη έρευνα ασχολήθηκα με την καταγραφή όλων των Αρχιεπισκόπων της Ελλαδικής Εκκλησίας από το 93 μ. Χ. έως σήμερα. Στο βιβλίο μου με τίτλο, «ΟΙ ΠΡΟΚΑΘΗΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟ ΤΟ 1833 ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ» καταγράφονται ονομαστικά και με χρονική περίοδο που υπηρέτησε ο καθένας ξεκινώντας από τον Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη, πολιούχο της πόλης των Αθηνών, μέχρι τον από Άρτης, Άνθιμο τον Ζ'.

Όλοι τους υπηρέτησαν και δίδαξαν το Λόγο του Θεού. Όλοι τους μορφωμένοι και φωτισμένοι, διαφύλαξαν τους θησαυρούς της φυλής μας, διασφάλισαν τα Ιερά και τα Όσια του Γένους μας, αγωνίστηκαν για τα απαραίτητα εφόδια που πρόσφερε η Εκκλησία μας στους Χριστιανούς, την αγάπη, την ευγένεια, τη γαλήνη των ψυχών

μας. Όλοι τους δίδαξαν αγάπη, αγιότητα, ταπείνωση, ειρήνη και αρετή.

Η Εκκλησία της Ελλάδος από τότε που κατέστη Αυτοκέφαλη είχε στο Θρόνο της χαρισματικούς Αρχηγούς – Ηγέτες με ισχυρή προσωπικότητα. Ηγετικές μορφές που τίμησαν και τιμούν αναμφίβολα τη Πατρίδα μας. Σ' αυτούς το Ελληνικό Έθνος σεμνύνεται. Σ' αυτούς στηρίζεται και λαμπρύνεται ο Ελληνοχριστιανικός Πολιτισμός.

Η Ελλάδα μέσα στην Ιστορία των τελευταίων 185 ετών έχει να δείξει μεγάλους Πνευματικά και Εθνικά Ιεράρχες. Από το Νεόφυτο Ε΄ Μεταξά μέχρι το Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. κ. Ιερώνυμο. Από το 1833 έχουμε δύο περιόδους με είκοσι Ιεράρχες:

Περίοδος Α΄ : Από το 1833 έως το 1922

Ο από Ταλαντίου, Νεόφυτος Ε΄ Μεταξάς.

Ο από Πατρών και Ηλείας, Μισαήλ Αποστολίδης.

Ο από Αιτωλίας και Ακαρνανίας, Θεόφιλος Α΄ Βλαχοπαπαδόπουλος.

Ο από Μεσσηνίας, Προκόπιος Α΄ Γεωργιάδης.

Ο από Κεφλληνίας, Γερμανός Β΄ Καλλιγάς.

Ο Αρχιμανδρίτης και Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Προκόπιος Β΄ Οικονομίδης.

Ο από Μονεμβασίας και Σπάρτης, Θεόκλητος Α΄ Μηνόπουλος

Ο από Κιτίου, Μελέτιος Γ΄ Μεταξάκης .

Περίοδος Β΄ : Από το 1923 έως σήμερα

Ο από Αθηνών, Χρυσόστομος Α΄ Παπαδόπουλος.

Ο από Τραπεζούντος, Χρύσανθος Α΄ Φιλιππίδης.

Ο από Κορινθίας, Δαμασκηνός Α΄ Παπανδρέου.

Ο από Ιωαννίνων, Σπυρίδων Α΄ Βλάχος.

Ο από Λαρίσης, Δωρόθεος Γ΄ Κοτταράς.

Ο από Πατρών, Θεόκλητος Β΄ Παναγιωτόπουλος.

Ο από Αττικής και Μεγαρίδος, Ιάκωβος Γ΄ Βαβανάτσος.

Ο από Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου, Χρυσόστομος Β΄ Χατζησταύρος.

Ο Αρχιμανδρίτης και Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Ιερώνυμος Α΄ Κοτσώνης.

Ο από Ιωαννίνων, Σεραφείμ Α΄ Τίκας, Ο μακροβιότερος όλων, όρκισε έξι Προέδρους της Ελληνικής Δημοκρατίας, οκτώ Πρωθυπουργούς και πάρα πολλούς Υπουργούς και Υφυπουργούς.

Ο από Δημητριάδος και Αλμυρού, Χριστόδουλος Α΄ Παρασκευαΐδης.

Και ο από Θηβών και Λεβαδείας, Ιερώνυμος Β΄ Λιάπης.

Η ιστορία της Ελλαδικής Εκκλησίας δεν αρχίζει από το 1833 με την ανακήρυξη ως Αυτοκέφαλη Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος αλλά από την ίδρυση της που οφείλεται στον Απόστολο Παύλο το 50 μ. Χ..

Όπως ξέρουμε, αιώνες πριν, από την Πνύκα, ο Απόστολος των Εθνών Παύλος, έβαζε τα θεμέλια της Εκκλησίας μας αφού πέρασε από τη Θεσσαλονίκη, την Βέροια, την Αθήνα, την Κόρινθο, κατά την Τρίτη περιοδεία κηρύττοντας Χριστιανισμό. Σ' αυτές τις πόλεις ο Παύλος ίδρυσε Χριστιανικές Εκκλησίες και στην Εκκλησία της Θεσσαλονίκης έστειλε τις δύο πρώτες επιστολές του.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος δογματικά είναι ενωμένη με όλες ανά τον κόσμο Ορθόδοξες Εκκλησίες καθώς και με το Οικουμενικό Πατριαρχείο της Κωνσταντινουπόλεως, επιτελεί και μπορεί να συνεχίσει να επιτελεί πολυσήμαντο έργο, πνευματικό, αγάπης και προσφοράς.

Ως Έλληνες είχαμε και έχουμε οδηγό και συμπαραστάτη την πίστη μας. Θα πρέπει να παραμείνουμε πιστοί στις παραδόσεις μας και να είμαστε περήφανοι για την Εθνική μας ταυτότητα και αισιόδοξοι για το μέλλον της Πατρίδας μας.

Βρισκόμαστε σε μια εποχή με τα δικά της προβλήματα, με τις δικές της ανάγκες, μια εποχή που διακρίνεται από την παγκοσμιότητα, ενώ ταυτόχρονα παρουσιάζονται πολλαπλές συγκρούσεις, σύνθετων αιτημάτων και απαιτήσεων. Μια εποχή που περνά την επανάσταση της γνώσης και «ψάχνεται» για αξιοσύνη, ιδανικά, αξίες και αρχές.

Διψά για πνευματική αφύπνιση της Ελληνικής Κοινωνίας απέναντι στον κυνισμό της εποχής μας. Ξέρουμε ότι οι «δαίμονες» δεν θα σταματήσουν να μάχονται την Εκκλησία, ξέρουμε όμως ότι και ο Τριαδικός Θεός μας, ανά τους αιώνες, μας χαρίζει Άξιους και Γενναίους Ιεράρχες για να μας κρατούν σε εγρήγορση.

Η συμβολή του Κλήρου στους αγώνες του Έθνους μας ανά τους αιώνες αποτέλεσε μοναδικότητα συμμετοχής. «Κι' αυτείνη η Πατρίδα δεν λευτερώθη με παραμύθια, λευτερώθη μ' αίματα και θυσίες...» μας λέει ο Μακρυγιάννης.

Οι λίγοι τόλμησαν να τα βάλουν με τους πολλούς και μετά από τετρακόσια χρόνια σκλαβιάς ύψωσαν το ανάστημά τους μπροστά στις δυνάμεις που θέλησαν να αφανίσουν το Ελληνικό γένος.

Σ' αυτόν τον μεγάλο Αγώνα ουδέποτε αμφισβητήθηκε η ξεχωριστή και πρωτοποριακή συμβολή της Εκκλησίας μας. Του Αρχάγγελου Γαβριήλ το μήνυμα προς την Παναγία μας, ήταν ταυτόχρονα και μήνυμα Ανάστασης προς τη σκλαβωμένη Ελλάδα μας. «...Έχουνε σκόλη η Παναγιά και η Ελλάς μεγάλη, η μια τον κρίνο δέχεται, δάφνης κλωνάρι η άλλη...» μας λέει ο ποιητής.

Η Εκκλησία μας με τη μυστηριακή της ζεστασιά, με την διδασκαλία της, κράτησε ζωντανή την ψυχή του σκλάβου Έλληνα από τον εξισλαμισμό και δεν τον άφησε να τουρκέψει ούτε και να φραγκέψει. Η προσφορά της Εκκλησίας μας μεγάλη, οι σπινθήρες της πνευματικής φωτιάς απλώθηκαν σε όλο τον Ελλαδικό χώρο, Πατριάρχες, Δεσποτάδες, Μοναχοί, Κληρικοί, Μεγάλοι Δάσκαλοι του Γένους, φτωχοί τσοπάνηδες, αγράμματοι και γραμματιζούμενοι, άνδρες, γυναίκες και παιδιά, βρέθηκαν με μιας αδελφωμένοι και έδωσαν τιτάνιο αγώνα για την

απελευθέρωση της Πατρίδας μας.

Πολλοί από αυτούς, αφού βασανίστηκαν σκληρά, από τον κατακτητή, κρεμάστηκαν, αποκεφαλίστηκαν, τουφεκίστηκαν, και, με το μαρτύριό τους δοξάστηκαν και τέλος αγιάστηκαν. Με ακλόνητη πίστη στον Τριαδικό Θεό μας, σύσσωμο το Ελληνικό Έθνος αναζητά το ιερότερο από τα ανθρώπινα δικαιώματα του που είναι η ελευθερία του.

Το ράσο του Κληρικού είναι διπλό σύμβολο, Θρησκεία και Παιδεία – Χριστιανισμός και Ελληνισμός και την ώρα του Κρυφού Σχολείου, ο παπάς θέρμαινε στα στήθη του χριστιανού την αποσταμένη ελπίδα του. Μέσα στα Μοναστήρια μας αναπτύχθηκε ό,τι καλύτερο γέννησε η Ρωμιοσύνη στα χρόνια της τουρκοκρατίας, Θρησκεία, Πατρίδα, Οικογένεια, Αγάπη, Σεβασμός.

Κανένας άλλος λαός, κανένα άλλο Έθνος στο διάβα της ιστορίας του δεν πέρασε τόσες δοκιμασίες και κανένα άλλο Έθνος δεν έχει επιδείξει τόσο τρανή θέληση για να ζήσει. Όσο ενάντια και αν μας τα φέρνει η μοίρα, όσοι ποταμοί αίματος χύθηκαν και αν χρειαστεί να χυθούν, η Ελλάδα θα ζήσει αρκεί να είμαστε ενωμένοι και πιστοί στις Πάτριες αρετές της φυλής μας.

565 χρόνια πέρασαν από την αποφράδα εκείνη ημέρα της 29ης Μαΐου 1453. Από τότε που ακούστηκε η κραυγή «Εάλω η Πόλις» και η Βασιλεύουσα, η Πόλη των Αγίων μας, πέρασε στην κατοχή του Οθωμανού δυνάστη.

Τα χρόνια εκείνα η Κωνσταντινούπολη αποτελούσε το κέντρο της Ορθοδοξίας και η Αγία Σοφία το Σύμβολό της... Την Δευτέρα 28 Μαΐου 1453 με επικεφαλής τον Αυτοκράτορα Κωνσταντίνο, τον Κλήρο και τον λαό αρχίζει στο Ναό μεγάλη λιτανεία, γονατιστοί όλοι άρχισαν την προσευχή των. Σε μια κατανυκτική ατμόσφαιρα, έγινε η τελευταία πάνδημη Θεία Λειτουργία στην Αγία Σοφία. Η νύχτα της 28ης Μαΐου στην Αγία Σοφία ήταν ατελείωτη.

Την Τρίτη, 29 Μαΐου, τα ξημερώματα οι Τούρκοι ξεκίνησαν τον πόλεμο και οι γενναίοι Έλληνες με μπροστάρη τον Αυτοκράτορα Κωνσταντίνο αμύνονταν ηρωικά. Πανικός απλωνόταν παντού. Οι γενίτσαροι περικύκλωσαν τον Κωνσταντίνο. Ήταν μόνος του, όλοι γύρο του ήταν νεκροί. Κάποια στιγμή φωνάζει «...δεν υπάρχει κανείς Χριστιανός να μου πάρει το κεφάλι...». Ένας γενίτσαρος τον χτυπάει πισώπλατα και ο Αυτοκράτορας με τρεμάμενη φωνή λέει «Εάλω η Πόλις», κάποιο δόρυ στη συνέχεια τον βρίσκει στο στήθος και ο Κωνσταντίνος «έφυγε» για τους ουρανούς λέγοντας, «Σώπασε κυρά Δέσποινα και μην πολύ δακρύζεις, πάλι με χρόνια με καιρούς πάλι δικά μας θ'άναι» μια υπόσχεση του Κωνσταντίνου που όλοι μας αναζητούμε. Ο Γολγοθάς υπήρξε μακρύς, ανηφορικός και ματωμένος. Η Μεγάλη Εβδομάδα της φυλής μας κράτησε χρόνια δίσεκτα. Τα Μοναστήρια γίνονται κρυφά Σχολειά για τα Ελληνόπουλα.

Εκεί, στην Πόλη, στην Αγία Λαύρα, στη Τρίπολη, στην Αλαμάνα, στο Ζάλογγο, στο Αρκάδι, στην Καλαμάτα, στο Μεσολόγγι, στα Δερβενάκια, φώλιαζε η δύναμη του

Έθνους. Ο Χριστός μας και η Πατρίδα μας βάδισαν αντάμα στα ιερά βήματα της Ιστορίας μας.

Ο Παπαφλέσσας κρατώντας Σταυρό και καρυοφύλλι μοίραζε αντίδωρο και μπαρούτι και άναψε τη φλόγα στις καρδιές των Ελλήνων. Η Εκκλησία μας θρήνησε στο βωμό του Αγώνα πλήθος Κληρικών. Πατριάρχες και Ιεράρχες βρήκαν τραγικό θάνατο και μαζί με χιλιάδες κληρικούς πύργωσαν με τα ιερά οστά τους το Θρόνο της Λευτεριάς.

Ο Εθνομάρτυρας, διαφωτιστής του Γένους και Προστάτης όλου του Ελληνικού Έθνους Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός δια απαγχονισμού θανατώθηκε, στις 24 Αυγούστου 1779, στο Κολικόντασι της Βορείου Ηπείρου.

Ο Πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε΄, ανήμερα του Πάσχα 10 Απριλίου 1821 αμέσως μετά τη Θεία Λειτουργία τον άρπαξαν από το πετραχήλι και αφού πέρασαν το σκοινί στο λαιμό του τον κρέμασαν, ενώ ο Πατριάρχης συνομιλούσε με το Θεό μέχρι που βγήκε η ψυχή του. Το ίδιο έπραξαν οι Τούρκοι και σε άλλους λαϊκούς και Αρχιερείς όπως τον Μητροπολίτη Αδριανουπόλεως Δωρόθεο, τον Επίσκοπο Μυριοφύτου Νεόφυτο.

Το καλογεροπαίδι από τη Ρούμελη έγινε Διάκος και στη συνέχεια αρματολός αφού, του τυράννησαν το κορμί με πυρωμένα σίδερα τον σούβλισαν και άφησε κείνη την Άνοιξη τον Απρίλιο του '21 την ψυχή του σε ηλικία 33 ετών, ήταν ο Αθανάσιος Διάκος.

Η σφαγή του Εθνομάρτυρα Μητροπολίτη Σμύρνης Χρυσοστόμου Καλαφάτη από τον Τουρκικό όχλο γιατί αρνήθηκε να εγκαταλείψει το ποίμνιό του, το Σάββατο 27 Αυγούστου 1922, συνελήφθη στο τέλος της Θείας Λειτουργίας παραδόθηκε στο εξαγριωμένο πλήθος και μετά από φρικτά βασανιστήρια βρήκε μαρτυρικό θάνατο. Ο Άγιος αυτός Ιεράρχης ήταν ο εκφραστής και το σύμβολο των πεπραγμένων του Ελληνικού Γένους.

«Σμύρνη, η ομορφότερη πόλη της Μεσογείου, νομός Αϊδινίου, με πρωτεύουσα τη Σμύρνη, ο ευφορότερος στον κόσμο, τα κεράσια του Νυμφαίου, τα καλύτερα στον κόσμο ...», μας λέει ο σμυρνιώτικης καταγωγής Ακαδημαϊκός Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος.

Ο Χρυσόστομος, κατά κόσμον Θεμιστοκλής Χατζησταύρος, γεννήθηκε εδώ στο Αϊδίνιο της Μικράς Ασίας το 1880. Γονείς του ήταν ο Σταύρος Χατζησταύρος και η Κυριακή Πέρρου, απόγονος του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη. Τις εγκύκλιες σπουδές του τις ολοκλήρωσε στη Σχολή «Αρώνη» της Σμύρνης και τις Γυμνασιακές του σπουδές τις ολοκληρώνει ως Αριστούχος στο Πυθαγόρειο Γυμνάσιο στο Βαθύ της Σάμου.

Από νωρίς ο Θεμιστοκλής έδειξε ότι αγαπούσε τα γράμματα γι' αυτό, μετά το Γυμνάσιο συνέχισε τις σπουδές του στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης, την οποία τελείωσε το 1902 με βαθμό Άριστα. Αμέσως μετά χειροτονείται Διάκονος από το

Μητροπολίτη Δράμας, Φιλίππων και Ζιχνών, Χρυσόστομο Καλαφάτη, όπου έλαβε και το όνομα Χρυσόστομος. Στη συνέχεια ακολούθησε μεταπτυχιακές σπουδές στη Λειψία και από εκεί στο Πανεπιστήμιο της Λοζάνης.

Ο Χρυσόστομος Καλαφάτης υπηρέτησε έως το 1910 και ανέπτυξε μεγάλες δραστηριότητες που είχαν σχέση με τον Εθνικό Αγώνα. Για τις δραστηριότητές του αυτές ο Χρυσόστομος φοβούμενος μήπως τον συλλάβουν φεύγει και πηγαίνει στην Κωνσταντινούπολη και από εκεί πηγαίνει στη Λωζάνη. Το Πατριαρχείο μεταθέτει τον Μητροπολίτη Δράμας Χρυσόστομο Καλαφάτη στην Μητρόπολη Σμύρνης και εδώ ο Χρυσόστομος συνέχισε τους Εθνικούς του Αγώνες. Ο Χρυσόστομος Χατζησταύρος μόλις πληροφορήθηκε για την μετάθεση του γέροντά του έρχεται και αυτός στη Σμύρνη όπου υπηρετεί ως Αρχιδιάκονος.

Στις 26 Δεκεμβρίου του 1910, μετά από εισήγηση του Μητροπολίτη Σμύρνης, ο Χρυσόστομος Χατζησταύρος χειροτονήθηκε Τιτουλάριος και γίνεται Βοηθός Επίσκοπος Τράλλεων και συνεχίζει να βοηθάει τον Μητροπολίτη Σμύρνης Χρυσόστομο Καλαφάτη στους Εθνικούς Αγώνες μέχρι, που, το 1922 ο Μητροπολίτης βρίσκει μαρτυρικό θάνατο.

Στις 16 Μαρτίου του 1913 εκλέγεται Μητροπολίτης Φιλαδελφείας της Μικράς Ασίας όπου παραμένει μέχρι το 1921. Εδώ ο Χρυσόστομος ιδρύει το Εθνικό Οικοτροφείο για Έλληνες μαθητές και εξέδωσε το περιοδικό ο «Άγγελος της Φιλαδέλφειας». Για την Εθνική του δράση, ο νεοεκλεγείς Μητροπολίτης καταδικάστηκε σε θάνατο, η ποινή όμως δεν εκτελείται μετά από την επέμβαση των Μεγάλων Δυνάμεων.

Ο Πατριάρχης που παρακολουθούσε τις δύσκολες στιγμές που περνά ο Χρυσόστομος, το 1918, τον καλεί στο Οικουμενικό Πατριαρχείο ως Συνοδικό. Με την καταστροφή του Αϊδινίου, ο Πατριάρχης στέλνει τον Χρυσόστομο τοποτηρητή στη Μητρόπολη Ηλιουπόλεως και Θείρων. Εδώ ο Μητροπολίτης αναπτύσσει νέες δραστηριότητες θα μπορούσαμε να πούμε «υψηλού κινδύνου».

Στις 19 Φεβρουαρίου 1922, μετατέθηκε στη Μητρόπολη Εφέσου. Στην Έφεσο ο Χρυσόστομος εκδίδει και διευθύνει τα περιοδικά του Οικουμενικού Πατριαρχείου «Νέος Ποιμήν», «Εκκλησιαστική Αλήθεια» και το «Έφεσος». Τον Αύγουστο το 1922 ο Χρυσόστομος πηγαίνει στη Σμύρνη για να συναντήσει τον Πνευματικό του πατέρα Άγιο Ιεράρχη Χρυσόστομο. Δυστυχώς το Σάββατο βράδυ της 27ης Αυγούστου ο Γέροντάς του μεταβιβάζεται σε μια άμαξα για να οδηγηθεί στον τόπο του μαρτυρίου του, στον τόπο της σφαγής του.

Ακολούθησε η μεγάλη καταστροφή, η πυρπόληση της Σμύρνης και από εδώ αρχίζει η μεγάλη σφαγή του Ελληνικού Πληθυσμού. Ο Χρυσόστομος μόλις που κατάφερε να τους ξεφύγει χωρίς όμως να μπορέσει να βοηθήσει το πλήθος στο λιμάνι της Σμύρνης.

Ο Επίσκοπος Χρυσόστομος μετά την Μικρασιατική καταστροφή ήρθε στην Αθήνα,

όπου εξελέγη Μητροπολίτης και τοποθετείται στην Ιερά Μητρόπολη Βεροίας και Ναούσης. Το 1924 μετατέθηκε στη Μητρόπολη Καβάλας και Νέστου.

Στη Μητρόπολη αυτή παραμένει μέχρι τις 14 Φεβρουαρίου 1962. Εργαζόταν άοκνα, εμπύχωνε τους πιστούς Χριστιανούς που την εποχή εκείνη υπέφεραν από τους εισβολείς. Έβλεπε τις περιουσίες των Χριστιανών να λεηλατούνται και όμως σαν καλός Ποιμένας τους έδινε δύναμη και κουράγιο. Ιδρύει την «Χριστιανική Εστία». Μετατρέπει Τούρκικα Τζαμιά σε Εκκλησίες, ιδρύει Γηροκομεία, Οικοτροφεία, Σχολεία και την Ιερά Μονή του Αγίου Σίλα. Στον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο ο Χρυσόστομος άρχισε την πολύπλευρη δράση του και βοηθάει τον αγώνα. Το 1960 κλείνει πενήντα χρόνια Χριστιανικής προσφοράς και δράσης. Χριστιανικές ενώσεις οργάνωσαν μεγάλη γιορτή για τον Μητροπολίτη τους.

Στην εκδήλωση αυτή του απενεμήθησαν πολλά μετάλλια. Στην Καβάλα γίνεται Πρόεδρος του παραρτήματος του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού οργανώνοντας προγράμματα Εθελοντισμού.

Στις 25 Ιανουαρίου 1962 παραιτήθηκε ο νεοεκλεγείς Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος Ιάκωβος Βαβανάτσος. Κλήρος, Πολιτεία και λαός ζητούσαν Άξιο Ποιμενάρχη προκειμένου να αναλάβει τον Αρχιεπισκοπικό Θρόνο των Αθηνών. Ο Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου, Χρυσόστομος, αν και ήταν σε προχωρημένη ηλικία ήταν ο ιδανικός Ιεράρχης για να ηγηθεί του πηδαλίου της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος.

Στις 14 Φεβρουαρίου 1962 και ώρα 9η πρωινή συνεδριάζει η Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδος στον Καθεδρικό Ιερό Ναό των Αθηνών παρουσία 57 Μητροπολιτών και του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Στην τελική ψηφοφορία ο Μητροπολίτης Καβάλας, Χρυσόστομος έλαβε 54 ψήφους σε σύνολο 57.

Σε ηλικία 82 ετών νέος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος είναι ο Χρυσόστομος Β΄ Χατζησταύρος. Χιλιάδες Χριστιανών Κληρικών και λαϊκών βρισκόταν έξω από τον Ιερό Ναό της Μητροπόλεως των Αθηνών και μόλις έγινε γνωστό το αποτέλεσμα της εκλογής του Χρυσοστόμου όλοι με μια φωνή είπαν, ΑΞΙΟΣ-ΑΞΙΟΣ. Μέσα σε ατμόσφαιρα συγκινήσεως ακούστηκε η τελετή του Μηνύματος.

Με το τέλος του Μηνύματος ο νέος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών συγκινημένος είπε μεταξύ των άλλων προς το πλήθος: «...Ευχαριστώ διά τας επευφημίας σας υπέρ του ταπεινού μου προσώπου... Θά έχωμεν τήν Ευλογίαν του Θεού και ο Θεός ας διαφυλάξη όλους εσάς καί τας οικογενείας σας...».

Στη συνέχεια αφού έβαλε τον Αρχιερατικό του Μανδύα πήγε στον Ανδριάντα του Εθνομάρτυρος Χρυσοστόμου Μητροπολίτου Σμύρνης και τέλεσε τρισάγιο. Ακολούθως και συνοδεία Κλήρου και Λαού πηγαίνει στην μεγάλη αίθουσα του Αρχιεπισκοπικού Μεγάρου όπου δέχθηκε τα συγχαρητήρια Κλήρου και Λαού μέχρι

τις απογευματινές ώρες.

Στις 17 Φεβρουαρίου ημέρα Σάββατο ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Χρυσόστομος πηγαίνει στα Ανάκτορα προκειμένου να δώσει την κατά το Νόμο Διαβεβαίωση στον Αντιβασιλέα, Διάδοχο, Κωνσταντίνο. Στο τέλος της ακολουθίας ο Μακαριώτατος εκφωνεί τη Διαβεβαίωση: «Διαβεβαιούμαι επί τη Αρχιερωσύνη μου, ότι θέλω εκπληρώσει τη Θεία Χάριτι τα Αρχιερατικά μου καθήκοντα μετά πάσης σπουδής και δυνάμεως τηρών απαρασαλεύτους τους Θεούς και Ιερούς Αποστολικούς και Συνοδικούς Κανόνες και τας Ιεράς Παραδόσεις. Διαβεβαιώ δε επί τη Αρχιερωσύνη μου Πίστιν εις την Υμετέραν Μεγαλειότητα, το Σύνταγμα και τους Νόμους του Βασιλείου».

Μετά την τελετή της Διαβεβαιώσεως ο Προκαθήμενος με όλη του την συνοδεία πήγε στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό των Αθηνών όπου έγινε η τελετή της Ενθρονίσεως. Παρουσία του Αντιπροσώπου του Βασιλέως, του Προέδρου της Κυβερνήσεως, του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων, του Υπουργικού Συμβουλίου, Βουλευτών, του Δημάρχου Αθηνών, Αρχηγών Κομμάτων, Αρχηγών Ξένων Δογμάτων, Προέδρων, Αρείου Πάγου και Ελεγκτικού Συμβουλίου, Αρχηγών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, Διοικητών Οργανισμών, Αντιπροσώπων Ξένων Κρατών και πλήθος πιστών.

Με την λήξη της Θείας Λειτουργίας και της τελετής της Ενθρονίσεως ο Μακαριώτατος από τον Αρχιεπισκοπικό Θρόνο εκφωνεί τον ενθρονιστήριο λόγο του, τελειώνοντας είπε: «... Άγαπητοί αδελφοί καί Πατέρες, Πληρώσατέ μου τήν χαράν, προσευχόμενοι υπέρ έμοϋ, ίνα ό Κύριος μή μακρύνη τό έλεός Του άπ' έμού καί μή καταισχύνη μέ έν τή ήμέρα τής κρίσεως...»

Μετά την τελετή, συνοδεία Αρχιερέων, πήγε στο Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο όπου δέχθηκε τα συγχαρητήρια Κλήρου και Λαού.

Ακολούθησε η δημοσίευση του Βασιλικού Διατάγματος στο υπ' αριθμό 42/16-2-1962/τεύχος Γ' ΦΕΚ.

Με την εκλογή του Μητροπολίτου Καβάλας Χρυσοστόμου σε Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Καβάλας εξέδωσε το παρακάτω ψήφισμα:

Τό Δημοτικόν Συμβούλιον Καβάλας συνελθόν σήμερον έκτάκτως τήν 15ην Φεβρουαρίου τοϋ έτους χίλια έννεακόσια έξήκοντα δύο (1962) ήμέρα Πέμπτην καί ώραν 19.30' επί χαρμοσύνω άγγέλματι έκλογής τοϋ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καβάλας κ.κ. Χρυσοστόμου εις τόν Άρχιεπισκοπικόν Θρόνον Άθηνών καί πάσης Έλλάδος άκούσαν τήν είσήγησιν τοϋ κ. Δημάρχου καί τάς όμιλίας τοϋ Προέδρου καί Δημοτικῶν Συμβούλων

Ο Μ Ο Φ Ω Ν Ω Σ Ψ Η Φ Ι Ζ Ε Ι

Ύποβάλλει εύλαβῶς εις τόν Μακαριώτατον κ.κ. Χρυσόστομον τά θαρμά αύτοϋ συγχαρητήρια, διά τήν έπαξίαν ανάδειξίν του υπό τής Σεπτῆς Ίεραρχίας εις τόν

ὑψιστον Θρόνον τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί ἐρμηνεύον την καθολικὴν χαράν τῆς πόλεως Καβάλας, ἥν ὡς Ἀρχιερεὺς ἐτίμησεν ἐπὶ μίαν ὀλόκληρον 40) ἐτίαν ἐκφράζει πρὸς αὐτόν τὰς θερμότερας εὐχὰς καὶ τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην δι' ὅσα ὑπὲρ τῆς ἐπαρχίας τοῦ ἔπραξεν. Καὶ πιστεύει ὅτι ἡ Ἐκκλησία εὗρεν τὸν ἀντάξιον Οἰκοτρόφον τῆς τύχης της.

Τό παρόν ἐπιδοθήτω ὑπὸ τοῦ κ. Δημάρχου καὶ δημοσιευθήτω διὰ τῶν ἐφημερίδων.

Ὁ Δήμαρχος Ὁ Πρόεδρος

Δ. Μούτσιος Ἡλ. Τζάρας

Τὰ Μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου

Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χρυσόστομος στις 18 Σεπτεμβρίου του 1964 τέλεσε τοὺς γάμους τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ τῆς Ἄννας Μαρίας.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἀσχολήθηκε με τοὺς κρίσιμους τομείς τῆς Ἐκκλησίας ὅπως: Τὴν μισθοδοσίαν καὶ συνταξιοδότηση τῶν Κληρικῶν καὶ τὴν μόρφωσίν των.

Συνεργάστηκε με τὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀσχολήθηκε με τὴν οἰκοδόμησιν τοῦ Συνοδικοῦ Μεγάρου, με τὸ ἀρχεῖο τῆς Ἐκκλησίας, τὴ Βυζαντινὴ Μουσικὴ καὶ ἄλλες δραστηριότητες.

Ο Χρυσόστομος ἀκλόνητος καὶ σταθερὸς στις ιδέες του καὶ ἔχοντας μαζί του τὸ σύνολο τῆς Ἱεραρχίας δὲν δεχόταν καμία συνδιαλλαγή που θὰ ἦταν ἀντίθετη με τὶς ἀρχές τῆς Ὁρθόδοξης Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας.

Ο ἀγώνας του ἦταν ἀνυποχώρητος.

Με τὴν κήρυξιν τῆς Δικτατορίας, 21 Ἀπριλίου 1967, ἀρχισε παρασκηνιακὰ ἡ ἀπομάκρυνση τοῦ Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου. Ο ἴδιος ἀρνήθηκε νὰ παραιτηθεῖ καὶ τὸ καθεστῶς τὸν ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν Αρχιεπισκοπικὸ θρόνον με τὴν επέκταση τοῦ ορίου ἡλικίας σύμφωνα με τὸν υπ' ἀριθ. 3 Α. Ν. τοῦ 1967.

Ο γηραιὸς Αρχιεπίσκοπος ἐγκαταλείπει τὸ Θρόνον του με μεγάλη πικρία στις 13 Μαΐου 1967. Ο 88χρονος Αρχιεπίσκοπος, που βλέπει τὶς προθέσεις τῆς Κυβέρνησης, παθαίνει ἐγκεφαλικὸ τὸ βράδυ τῆς Μεγάλῃς Παρασκευῆς κατὰ τὴν περιφορὰ τοῦ Επιταφίου καὶ μεταφέρεται στο Νοσοκομεῖο τοῦ «Ερυθροῦ Σταυροῦ».

Ο πρῶην Χρυσόστομος στις 28 Μαΐου τοῦ 1968 παθαίνει γαστρορραγία στο Νοσοκομεῖο, ὅπου λίγες ἡμέρες ἀργότερα, στις 9 Ἰουνίου 1968 Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστής, ἀφού κοινῶνῃσεν τῶν Αχράντων Μυστηρίων, ἀπεβίωσε. Ο τάφος τοῦ Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου Β' Χανζησταύρου εἶναι στο Α' Νεκροταφεῖο Αθηνῶν.

Ο Χρυσόστομος ἦταν τὸ παράδειγμα ἱεράρχου, τῆς προσφοράς καὶ τῆς προσήλωσης, τῆς ἀγάπης, τῆς θυσίας, τῆς ἀρχοντιᾶς καὶ τῆς καλοσύνης στὴν Ὁρθόδοξον Πίστην. Ἦταν ἓνας γνήσιος Ἕλλην Χριστιανὸς Ὁρθόδοξος.

Πάντα ἔλεγε: «Ζήτω ἡ Ὁρθοδοξία, ὁ εὐσεβὴς λαὸς μας στεντορεῖως βροντοφωνεῖ, Ὁρθοδοξία ἴσον Ἑλληνισμός καὶ Ἑλληνισμός ἴσον Ὁρθοδοξία».

Ο μακαριστὸς Αρχιεπίσκοπος Αθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χρυσόστομος Β' Χατζησταύρος στις 4 Δεκεμβρίου 1966 τέλεσε τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου

Ιωάννου Χρυσοστόμου στο Πολύδροσο Χαλανδρίου. Την ημέρα εκείνη Καθαγιάστηκε Ιερό Αντιμήνσιο και δωρίθηκε ως ευλογία στην οικογένεια Βούλγαρη δια του τακτικού Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Χρήστου Βούλγαρη.

Στις τέσσερες γωνίες του Αντιμηνσίου έχουν ενσωματωθεί Λείψανα τεσσάρων Αγίων, του Αγίου Πρωτομάρτυρος και Αρχιδιακόνου Στεφάνου, του Αγίου μεγαλομάρτυρος Παντελεήμονος, του Ιαματικού, της Αγίας μεγαλομάρτυρος Αναστασίας, της Φαρμακολυτριάς και της Αγίας ενδόξου μεγαλομάρτυρος Μαρίνας.

Το Ιερό αυτό Κειμήλιο δωρίθηκε από τους αδελφούς Χρήστο και Νικόλαο Βούλγαρη και παραδόθηκε στην Καθηγουμένη Παρασκευή Μοναχή, στο τέλος της Αρχιερατικής Θείας Λειτουργίας από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ.κ. Κοσμά την Κυριακή 20 Νοεμβρίου 2016. Έκτοτε φυλάσσεται σε ειδική Θήκη Αγίων Λειψάνων, και εκτίθεται σε προσκύνηση των επισκεπτών της Ιεράς Μονής Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στην Παραβόλα Τριχωνίδος.

Ως Νεοέλληνες έχουμε τις ρίζες μας στο '21. Οι Εθνικοί μας χυμοί έρχονται από εκεί, και, αν δεν θέλουμε να χαθούμε σαν Έθνος πρέπει να αντλούμε δύναμη από το πνεύμα του '21 και ακόμα αν θέλουμε να ζήσουμε και να προοδεύσουμε πάνω στο σταυροδρόμι των Ηπείρων που βρισκόμαστε, θα πρέπει να μείνουμε γνήσιοι Έλληνες και να μην ελκυσθούμε από ό,τι άχαρο ή ελεεινό ξένο και να συνεχίσουμε το δρόμο των προγόνων μας και τις εντολές τις Θρησκείας μας, γιατί για μας, το χθες, που παίζει σπουδαίο ρόλο στην οικοδόμηση του σήμερα, πλειοδοτεί και δεν έχει ανάγκη ξένων προτύπων.

Συνειδητοποιούντες, όλοι μας, ότι το Ελληνικό Γένος ακόμα μια φορά στις μέρες που περνάμε, περιδινούται και κλιδωνίζεται μπροστά στα ανίερα και άνομα σχέδια γειτόνων μας ας βρισκόμαστε σε επαγρύπνηση και αν χρειασθεί να βροντοφωνάξουμε έμπρακτα ένα ακόμα νικηφόρο και σωστικό ΟΧΙ αντάξιο των αιώνων, αντάξιο της Ελληνικής λεβεντιάς, αντάξιο της κληροδοσίας του '21, αντάξιο των παλιών και των προσφάτων προγόνων μας.

Ας αγωνισθούμε με όπλα πνευματικά και ηθικά και να διδασκόμαστε από την Παράδοση και το βίωμα της Εκκλησίας μας. Η Άλωση και οι κατά καιρούς εξελίξεις μας διδάσκουν ότι επιβιώσαμε μέχρι σήμερα χάρις στην Ορθόδοξη Εκκλησία μας. Διότι η Ορθόδοξη Παράδοση μας θυμίζει ότι, μετά από κάθε Σταύρωση του Γένους μας, ακολουθεί η Ανάσταση. Αρκεί όλοι μας να το πιστέψουμε, και να μην ξεχνάμε ποτέ την 29η Μαΐου 1453, την 25η Μαρτίου 1821, την 27η Αυγούστου 1922, την 20η Ιουλίου 1974, την 31η Ιανουαρίου 1996 και τόσες άλλες σημαδιακές ημερομηνίες.

Ο λαός μας ξέρει να υπερασπίζεται τα ιερά και τα όσιά του. Το έχει κατ' επανάληψιν αποδείξει. Και θα το αποδείξει και πάλι. Αντίσταση και Ανάκαμψη. Για

να ξαναβρούμε ό,τι έχουμε χάσει, για να υπερασπισθούμε ό,τι κινδυνεύει...